

ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อคณะสงฆ์ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง
สมุทรปราการ ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา (COVID-19)
The People’s Satisfaction with The Sangha Community in Pak Nam
Sub-District, Mueang District, Samut Prakan Province in Epidemic of
Coronavirus Disease 2019 (Covid-19)

พระวินัยธรยุทธนา ภัททญาโณ, Phrawinaithorn Yuttana Bhattayano¹

พระมหาวิโรจน์ กุตุตวิโร, PhramahaViroj Guttaviro²

E-mail: Yuttana251125@gmail.com

Received: April 26, 2022 Revised August 27, 2022

Accepted: August 27, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อคณะสงฆ์ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง สมุทรปราการ ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา (COVID-19)” มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อคณะสงฆ์ในตำบลปากน้ำ (2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อคณะสงฆ์ในการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในตำบลปากน้ำและ (3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนในตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง สมุทรปราการ ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา (COVID-19) โดยมีระเบียบวิธีเชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่า ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชาชนได้รับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ การประอาชีพ การว่างงาน การท่องเที่ยว ภาคเกษตรกรรม ปัญหาสุขภาพประชาชนอยู่ในภาวะยากจน สะท้อนถึงระดับความรุนแรงของปัญหาทางสังคมที่เพิ่มมากขึ้น พระสงฆ์มีบทบาทสำคัญในฐานะผู้นำทางจิตใจในการบรรเทาความทุกข์ใจด้วยให้คำปรึกษา และบรรเทาความเดือดร้อนด้านกายภาพ คณะสงฆ์ในตำบลปากน้ำได้ให้ความช่วยเหลือในการแจกจ่ายเครื่องอุปโภคบริโภคที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เข้าเยี่ยมเยียนประชาชนที่ได้รับ

---

¹ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, Master of Arts (Buddhist Studies) Pali SueksaPhutthakhos Campus, NakhonPathom Mahachulalongkornrajavidyalaya University

² สาขาวิชาพระพุทธศาสนศึกษา บัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, / Faculty of Graduate Studies Mahamakut Buddhist University.

ความเดือดร้อน เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการ ทศนคติของประชาชนในตำบลปากน้ำ อำเภอมือง สมุทรปราการ ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา (COVID-19) พระสงฆ์จึงเป็นที่พึ่งทางกาย ทางใจ เมื่อชุมชนได้รับผลกระทบ พระสงฆ์ผู้มีเมตตากรุณาและเป็นที่พึ่งของชุมชน ได้ช่วยเหลือประชาชน บริจาคสิ่งของจำเป็นในการดำเนินชีวิต เช่น ข้าวกล่อง ข้าวสารอาหารแห้ง น้ำดื่ม เครื่องนุ่งห่ม สบู่ ยาสีฟัน ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด แอมป์เพิส หน้ากากอนามัย เครื่องนอน เงิน ยารักษาโรค บรรเทาความเดือดร้อนได้พระสงฆ์เป็นที่พึ่งทางกายและทางใจแก่ประชาชน เมื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อคณะสงฆ์ในการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในตำบลปากน้ำ การวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างตัวแปร จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพและรายได้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจะเห็นว่าวัดและพระสงฆ์เป็นศูนย์รวมศรัทธาในยามที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อน วัดเป็นศูนย์รวมกิจกรรมสาธารณประโยชน์การกุศลต่าง ๆ วัดจึงเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: ความพึงพอใจของประชาชน, คณะสงฆ์, โรคระบาดไวรัสโคโรนา (COVID-19)

Abstract

This academic article was a part of thesis entitled 'The People's Satisfaction with The Sangha Community in Pak Nam Sub-District, Mueang District, Samut Prakan Province in Epidemic of Coronavirus Disease 2019 (Covid-19)' contains 3 objectives; (1) to study the satisfaction of the people towards the Sangha in Pak Nam sub-district, (2) to compare the level of people's satisfaction towards the Sangha in alleviating the suffering of people in Pak Nam sub-district, and (3) to study the suggestion of people in Pak Nam sub-district, Mueang district, Samut Prakan regarding to the situation of coronavirus (COVID-19) epidemic. This research was quantitative type. The results of the investigation revealed that in the current epidemic coronavirus (COVID-19), many people in Pak Nam sub-district, Mueang Samut Prakan district, has been affected in terms of economy, occupation, unemployment, tourism, agricultural sector, health problems, so people are in poverty condition, reflecting the increasing severity of social problems. Sangha plays an important role as spiritual leaders in alleviating pains through counseling and reliving physical pains. The Bhikkhus in Pak Nam sub-district provided compassionate helps by distributing basic needed things for life, and visits those who are in

trouble such as the elderly, bedridden patient and disabled. Attitudes of the people in Pak Nam sub-district, Mueang district, Samut Prakan during the coronavirus (COVID-19) epidemic revealed that Sangha are physical and mental shelter when their commune are in troubles. The compassionate Sangha as a community refuge helped the helpless people by distributing the basic life needs such as meal boxes, dried food, drinking water, cloths, soaps, toothpaste, cleaning products, pampers, masks, bedding, money, medicines to relieve suffering, so Sangha performed both physical and mental charity for the residents. For comparing the level of people's satisfaction towards the Sangha alleviating the people's suffering in Pak Nam sub-district, an analysis of differences between variables classified by gender, age, occupation and income, shown that it was in a high level of satisfaction. There found no statistically significant difference at 0.05, hence it could be concluded that the temple and Sangha were recognized as the faithful centers for those who were in troubles, and a public unit for various philanthropic activities, so temples appear as the part of the community.

Keywords: People's Satisfaction, Sangha, Coronavirus Disease (COVID-19)

1. บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Corona Virus Disease Starting in 2019: COVID 19) เป็นโรคติดต่อที่กำลังแพร่ระบาดอยู่ทั่วโลกขณะนี้ เกิดจากเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ในตระกูลเดียวกับโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (Severe Acute Respiratory Syndrome: SARS) และโรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (Middle East Respiratory Syndrome: MERS) แต่มีความสามารถในการแพร่เชื้อได้ง่ายกว่ามีผลทำให้ระบบทางเดินหายใจคล้ายกับไข้หวัด โดยอาการเริ่มต้นจะมีไข้สูงมากกว่า 37.5 องศาเซลเซียส คลื่นไส้ไม่ยอมกินอาหาร ท้องเสีย ปวดเมื่อย อาเจียน หายใจลำบาก ไอมีเสมหะ ปอดอักเสบ สามารถติดต่อกันโดยการไอ จาม หรือสัมผัสละอองฝอยของสารในระบบทางเดินหายใจของผู้ป่วย แต่ผู้ป่วยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 80 สามารถหายจากโรคนี้ได้เองโดยไม่ต้องรับการรักษา แต่อีกประมาณร้อยละ 20 คือผู้ป่วยที่ได้รับเชื้อปริมาณมาก ผู้สูงอายุและผู้ที่มีโรคประจำตัวเช่น เบาหวาน หอบหืด โรคหัวใจ มีความเสี่ยงที่จะได้รับความรุนแรงของโรคนี้นี้มาก โรคนี้ถือกำเนิดที่ประเทศจีนในปลายปี ค.ศ. 2019 โดยสันนิษฐานว่าเชือน่าจะมาจากค้างคาวโดยผ่านตัวกลางจากสัตว์ชนิดอื่น 1 และจากการถอดรหัสพันธุกรรมของเชื้อพบว่าใกล้เคียง

กับเชื้อไวรัสในงูสามเหลี่ยมและงูเห่ามากที่สุด 2 หลังจากเกิดโรคนี้ครั้งแรกในจีนประมาณ 3 เดือนก็ได้มีการแพร่ไปหลายประเทศทั่วโลกมีผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก³ ไวรัสโคโรนาจัดอยู่ใน order: nidovirales, family: Coronaviridae, sub-family: Coronavirinae สามารถแบ่งได้เป็น 4 genera: Alphacoronavirus, Betacoronavirus, Gammacoronavirus และ Deltacoronavirus โดย Betacoronavirus สามารถแบ่งออกเป็น 5 sub-genera: Embecovirus (lineage A), Sarbecovirus (lineage B), Merbecovirus (lineage C), Nobecovirus (lineage D) และ Hibecovirus โคโรนาเป็นไวรัสชนิดอาร์เอ็นเอ (positive-sense RNA) มีเยื่อหุ้มไขมันล้อมรอบ (enveloped virus) จัดเป็นไวรัสที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในกลุ่มไวรัสที่มีสารพันธุกรรมอาร์เอ็นเอด้วยกัน Corona แปลว่า Crown ในภาษาลาติน หรือมงกุฏ เนื่องจากเชื้อนี้มีกลุ่มของคาร์โบไฮเดรตเป็นปุ่ม ๆ (spikes) ยื่นออกจากอนุภาคไวรัสเมื่อส่องด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน จะเห็นลักษณะคล้ายมงกุฏล้อมรอบ เชื้อไวรัสในกลุ่มนี้มีความหลากหลายมากทั้งทางพันธุกรรมและชนิดของโฮสต์ (host) สามารถพบเชื้อได้ในนก สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เช่น ค้างคาว แมว หมู สุนัข หนู ชะมด ปลาวาฬ งู และคน นอกจากนี้เชื้อไวรัสโคโรนามีอัตราการเกิด recombination สูง เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้ไวรัสโคโรนาจากสัตว์สามารถปรับตัวมาก่อโรคในคนได้ (zoonotic infection)

ปัจจุบันมีรายงานพบไวรัสโคโรนาที่ก่อโรคในคน (Human coronavirus-HCoV) ทั้งหมด 7 สายพันธุ์ ประกอบด้วย ก่อโรคไม่รุนแรงจำนวน 4 สายพันธุ์ ได้แก่ HCoV-229E, HCoV-OC43, HCoV-NL63 และ HCoV-HKU1 และ ก่อโรครุนแรงจำนวน 2 สายพันธุ์ ได้แก่ ไวรัสซาร์ส (Severe acute respiratory syndrome coronavirus: SARS-CoV) และ ไวรัสเมอร์ส (Middle East respiratory syndrome coronavirus: MERS-CoV) ซึ่งทั้งสองสายพันธุ์ถูกจัดอยู่ใน Betacoronavirus ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ HCoV-229E และ HCoV-OC43 เป็นไวรัสโคโรนา 2 สายพันธุ์แรกที่มีรายงานการก่อโรคในคนซึ่งทำให้เกิดอาการไม่รุนแรง ปี พ.ศ.2545-2546 มีการระบาดของไวรัสซาร์สทางตอนล่างของจีนโดยเชื้อไวรัสนี้ทำให้เกิดโรคปอดบวมรุนแรง ร่วมกับภาวะหายใจลำบาก โรคซาร์สได้แพร่ระบาดไปทั่วโลกอย่างรวดเร็วเป็น pandemic โดยมีผู้ติดเชื้อสูงถึง 8,000 ราย และมีอัตราการตายถึงร้อยละ 10 หลังจากการระบาดของโรคซาร์ส พบเชื้อโคโรนาในคนอุบัติขึ้น 2 สายพันธุ์ คือ HCoV-NL63 และ HCoV-HKU1 ในปี พ.ศ. 2547 และ พ.ศ. 2548 ตามลำดับ จากนั้นในปี 2557 ได้มีการระบาดของเชื้อไวรัสโรโคนาสายพันธุ์ใหม่ 2012 (MERS-CoV) ในคาบสมุทรอาหรับ ซึ่งก่อให้เกิดโรคปอดบวมรุนแรง และมีอัตราการเสียชีวิตสูงถึงเกือบร้อยละ 40 ในช่วงปลายปี 2562 มีการรายงานเชื้อไวรัสอุบัติใหม่โคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ซึ่งนับเป็นเชื้อโคโรนาสายพันธุ์ที่ 7 ที่ก่อโรคในคน โดยแยกเชื้อได้จาก

³ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, “รายงานข่าวกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (Corona Virus Disease) วันที่ 10 มีนาคม 2563”, [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/> [10 มีนาคม 2563].

ผู้ป่วยที่มีอาการปอดอักเสบคล้ายโรคซาร์ส ผู้ป่วยทั้งหมดมีความเกี่ยวข้องกับตลาดค้าอาหารทะเลในเมืองอู่ฮั่น ต่อมาองค์การอนามัยโลก (WHO) กำหนดชื่อสำหรับเรียกโรคทางเดินหายใจที่เกิดจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ Coronavirus disease 2019 หรือ COVID-19 โดยกระทรวงสาธารณสุขของประเทศไทยเรียกว่า “โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019” คณะกรรมการระหว่างประเทศว่าด้วยอนุกรมวิธานวิทยาของไวรัส(International Committee on Taxonomy of Viruses: ICTV) ได้กำหนดให้ใช้ Severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 หรือ SARS-CoV-2 เป็นชื่อทางการของไวรัส เนื่องจากชื่อชนิดนี้มีความเกี่ยวข้องกับพันธุกรรมอย่างใกล้ชิดกับเชื้อไวรัสโรคซาร์ส⁴

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย/วิทยานิพนธ์เรื่อง “ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อคณะสงฆ์ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง สมุทรปราการ ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา(COVID-19)” สำหรับวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอในบทความนี้มี 3 ข้อ คือ

3.1 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อคณะสงฆ์ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองสมุทรปราการ ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา (COVID-19)

3.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อคณะสงฆ์ในการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง สมุทรปราการ

3.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนในตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง สมุทรปราการ ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา (COVID-19)

3. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพปัญหาของประชาชนในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ความช่วยเหลือด้านสาธารณสุขของคณะสงฆ์ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ และความพึงพอใจของประชาชนต่อการได้รับการช่วยเหลือ ตลอดจนศึกษาปัญหาอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือ

3.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

3.2.1 ตัวแปรต้น (Independence variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ที่มารับความช่วยเหลือ คือ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

---

⁴ สุรียยา หมานมานะ, โสภณ เอี่ยมศิริถาวร, สุมนมาลย์ อุทัยมกุล, โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19), วารสารสถาบันบาราศนราดรุณ ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม): 124-133

3.2.2 ตัวแปรตาม (Dependence variables) คือ ความช่วยเหลือ ได้แก่ ความช่วยเหลือด้านปัจจัย 4 ความช่วยเหลือด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ ความช่วยเหลือด้านจิตใจ ได้แก่ การให้คำปรึกษา

3.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่มารับความช่วยเหลือในสถานการณ์โรคระบาด ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ตั้งแต่เมษายน 2564-เดือนตุลาคม 2564 จำนวน 1,000 คน⁵ และได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 278 คน

3.4 ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ ชุมชนวัดมหาราชย์ จำนวน 200 หลังคาเรือน ครอบคลุม 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลปากน้ำ ตำบลบางเมือง ตำบลบางเมืองใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

3.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตั้งแต่ตั้งแต่วันที่ เดือน เมษายน - ตุลาคม 2564 เป็นเวลา 7 เดือน

4. ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา (COVID-19) ความเดือดร้อนของประชาชนในตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง สมุทรปราการ ได้รับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ การว่างงาน การท่องเที่ยว ภาคเกษตรกรรม ปัญหาสุขภาพ ประชาชนอยู่ในภาวะยากจน สะท้อนถึงระดับความรุนแรงของปัญหาทางสังคมที่เพิ่มมากขึ้น⁶ พระสงฆ์มีบทบาทสำคัญในฐานะผู้นำทางจิตใจในการบรรเทาความทุกข์ใจด้วยให้คำปรึกษา⁷ และบรรเทาความเดือดร้อนด้านกายภาพ คณะสงฆ์ในตำบลปากน้ำได้ให้ความช่วยเหลือในการแจกจ่ายเครื่องอุปโภคบริโภคที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เข้าเยี่ยมเยียนประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการ

ทัศนคติของประชาชนในตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง สมุทรปราการ ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา (COVID-19) พระสงฆ์จึงเป็นที่พึ่งทางกาย ทางใจ เมื่อชุมชนได้รับผลกระทบ พระสงฆ์ผู้มีเมตตากรุณาและเป็นที่พึ่งของชุมชนได้ช่วยเหลือประชาชน บริจาคสิ่งของจำเป็นในการดำเนินชีวิต เช่น ข้าวกล่อง ข้าวสารอาหารแห้ง น้ำดื่ม เครื่องนุ่งห่ม สบู่ ยาสิฟิ่่น ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด

---

⁵ ประเมินจากการลงทะเบียน

⁶ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและธนาคารพัฒนาเอเชีย, “ การประเมินผลกระทบรวมด้านเศรษฐกิจและสังคมของโรคโควิด-19 ในประเทศไทย”, รายงานวิจัย, (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563), หน้า 12.

⁷ กรมสุขภาพจิต, คุณเข้าใจผู้อื่นแค่ไหน, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพยาบาลองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2563), หน้า 51.

สะอาด แพมเพิส หน้ากากอนามัย เครื่องนอน เงิน ยารักษาโรค บรรเทาความเดือดร้อนได้พระสงฆ์เป็นที่พึ่งทางกาย และทางใจแก่ประชาชน

เมื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อคณะสงฆ์ในการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในตำบลปากน้ำ การวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างตัวแปร จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพและรายได้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจะเห็นว่าวัดและพระสงฆ์เป็นศูนย์รวมศรัทธาในยามที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อน วัดเป็นศูนย์รวมกิจกรรมสาธารณประโยชน์การกุศลต่าง ๆ วัดจึงเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนอย่างแท้จริง ดังพุทธพจน์ที่ตรัสในพหูการสูตร ทรงแสดงการพึ่งพากันระหว่างบรรพชิตกับคฤหัสถ์ว่า

“ภิกษุทั้งหลาย พรหมณ์และคฤหบดีทั้งหลายเป็นผู้อุปการะมากแก่เธอทั้งหลายบำรุงเธอทั้งหลายด้วยจีวร บิณฑบาต เสนาสนะ และศิลาบัจจย ภัตตบริขาร แม้เธอทั้งหลายก็จงเป็นผู้มีอุปการะมาก แก่พรหมณ์และคฤหบดีทั้งหลายจงแสดงธรรมอันงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลาง งามในที่สุด จงประกาศแบบการครองชีวิตอันประเสริฐ พร้อมทั้งอรรถ พร้อมทั้งพยัญชนะ บริสุทธฺี บริบูรณ์สิ้นเชิง แก่พรหมณ์และคฤหบดีเหล่านั้นเถิดฯ”

“ภิกษุทั้งหลาย คฤหัสถ์และบรรพชิตทั้งหลายต่างอาศัยกันและกันด้วยอามิสทาน และธรรมทานอยู่ประพฤติพรหมจรรย์ เพื่อต้องการสลัดโอฆะ เพื่อทำที่สุดแห่งทุกโดยรอบด้วยอาการอย่างนี้⁸

ผลการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อคณะสงฆ์ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองสมุทรปราการ ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา (COVID-19) สามารถสรุปได้ดังนี้

4.1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. เพศ จากการศึกษาพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างตำบลปากน้ำผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 153 คน ร้อยละ 55 เพศชาย จำนวน 125 คน ร้อยละ 45

2. อายุ จากการศึกษาพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างตำบลปากน้ำผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 43.5 รองลงมาคือ อายุ 51-60 ปี ร้อยละ 12. อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 11.9 อายุ 21-30 ปี ร้อยละ 11.9 อายุ 41-50 ร้อยละ 11.5 และอายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 9.4 ตามลำดับ

⁸ พุ.ธ. (ไทย) 25/314/131.

3. อาชีพ จากการศึกษาพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างตำบลปากน้ำส่วนใหญ่เป็นผู้ว่างงาน ร้อยละ 36 พ่อบ้าน/แม่บ้าน ร้อยละ 21.2 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 16.9 พนักงานบริษัท/โรงงาน ร้อยละ 11.5 เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 10.4 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 4

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จากการศึกษาพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างตำบลปากน้ำ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ไม่มีรายได้ ร้อยละ 50.4 ผู้มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 33.8 ผู้มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท ร้อยละ 10.8 ผู้มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 5

4.2 ผลแสดงจำนวนและค่าร้อยละของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อคณะสงฆ์ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง สมุทรปราการ ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา (COVID-19)

ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อคณะสงฆ์ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองสมุทรปราการ ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา (COVID-19) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ตามความคิดเห็นของประชาชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือด้านผลกระทบจากการระบาดของไวรัสโคโรนา ($\bar{x} = 4.28$) ด้านปัจจัยที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ($\bar{x} = 4.13$) ด้านจิตใจ ($\bar{x} = 4.11$)

4.3 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อคณะสงฆ์ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง สมุทรปราการ ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา (COVID-19) ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อคณะสงฆ์ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง สมุทรปราการ ในสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา (COVID-19)

ตามแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1 ด้านผลกระทบจากการระบาดของไวรัสโคโรนา (COVID-19) 2 ด้านปัจจัยที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต 3 ด้านจิตใจ ปรากฏผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. โดยภาพรวม ประชาชนในตำบลปากน้ำมีความพอใจพระสงฆ์โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าประชาชนในตำบลปากน้ำ มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ ด้านผลกระทบจากการระบาดของไวรัสโคโรนา (COVID-19) ($\bar{x} = 4.28$) ด้านปัจจัยที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ($\bar{x} = 4.13$) และด้านจิตใจ ($\bar{x} = 4.11$)

2. ด้านผลกระทบจากการระบาดของไวรัสโคโรนา (COVID-19) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่าประชาชนในตำบลปากน้ำ มีความ

เด็กร้อนมาก ในข้อดังต่อไปนี้ อยู่ในระดับมาก คือ ประชาชนในตำบลปากน้ำ การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนามีผลกระทบทางสังคม ($\bar{x} = 4.55$) การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนามีผลกระทบทางเศรษฐกิจ ($\bar{x} = 4.52$) การป้องกันแก้ไขการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ($\bar{x} = 4.15$) การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนามีผลกระทบทางด้านจิตใจ ($\bar{x} = 4.02$) ตามลำดับ

3. ด้านปัจจัยที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า เงิน ($\bar{x} = 4.64$) ข้าวสารอาหารแห้ง ($\bar{x} = 4.56$) ข้าวกล่อง ($\bar{x} = 4.28$) น้ำดื่มและเครื่องนอน ($\bar{x} = 4.21$) ยารักษาโรค ($\bar{x} = 4.17$) สบู่ ยาสีฟัน ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด ($\bar{x} = 4.15$) เครื่องนุ่งห่ม ($\bar{x} = 4.11$) แพมเพิส ($\bar{x} = 3.87$)

4. ด้านจิตใจ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า มีความสุขในการช่วยเหลือปัจจัยที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ($\bar{x} = 4.63$) มีความมั่นใจผ่านสถานการณ์โรคระบาดนี้ได้ดี ($\bar{x} = 4.53$) มีความพึงพอใจต่อการช่วยเหลือของคณะสงฆ์ ($\bar{x} = 4.51$) ได้ฟังธรรมะและมีกำลังใจในสถานการณ์โรคระบาด ($\bar{x} = 4.31$) รู้สึกมีศรัทธาและเป็นที่ยังทางใจได้ดีที่สุด ($\bar{x} = 4.15$)

5. องค์ความรู้จากการวิจัย

เกื้อกูล หมายถึง การที่คณะสงฆ์เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ให้มีทรัพยากรเพียงพอต่อการอยู่อาศัยและดำเนินชีวิตของคนชุมชน เช่น ขุดบ่อขุดน้ำ การจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน การไถ่ชีวิตโค-กระบือ เพื่อการเกษตร

พัฒนา หมายถึง คณะสงฆ์เป็นผู้นำในการพัฒนาพื้นที่โดยใช้หลักธรรมมาประยุกต์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เช่น จัดพื้นที่วัดเป็นศูนย์การช่วยเหลือชุมชน การเกษตรวิถีพุทธ ศาสตร์พระราชกฤษฎีกา กลุ่มสังฆะออมทรัพย์ การส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน

บูรณาการ หมายถึง คณะสงฆ์ส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่ายให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการร่วมกันพัฒนา แก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ผสานพลังผ่านภาคีเครือข่าย โรงเรียนผู้สูงอายุ การท่องเที่ยวเชิงพุทธ การอนุรักษ์วิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ การตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ประสบภัย และเครือข่ายจิตอาสาด้านสาธารณสุขสงเคราะห์

6. สรุป

การจัดการเป็นการปฏิบัติงานที่นำไปสู่วัตถุประสงค์หรือจุดหมายปลายทาง ที่ได้กำหนดการจัดการที่เป็นระบบโดยการนำเอาคน เงิน วัสดุ และเทคโนโลยีมาทำงานร่วมกันอย่างมีระบบระเบียบ มีแผน มีกระบวนการอย่างมีเหตุผล มีหลักการเพื่อให้การปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ขององค์การเกิดประสิทธิผล และประสิทธิภาพ จึงนำการจัดการเข้ามาใช้กับการสาธารณสุข สงเคราะห์ ซึ่งเป็นงานเกี่ยวกับการที่พระสงฆ์ให้ความสงเคราะห์ประชาชนในชุมชนและสังคม โดยมีวัดและพระภิกษุสามเณรเป็นผู้นำที่สำคัญ และเป็นการดำเนินการช่วยเหลือสังคมทางวัตถุและจิตใจ ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการพัฒนาจิตใจ ด้านการพัฒนาชุมชน ด้านการส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ดังนั้นงานการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสงฆ์ นอกจากจะเป็นการช่วยเหลือประชาชน ในสิ่งที่พวกเขาต้องการ และมีความจำเป็นแล้วยังเป็นการสร้างความผูกพันระหว่างวัดกับบ้าน อีกทางหนึ่งด้วย ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัยและกฎหมาย เพื่อมุ่งพัฒนาทั้งทางคุณภาพชีวิตประชาชนทั้งทางวัตถุและจิตใจให้มีความสมดุลทั้งกาย วาจา และใจอันจะนำความสุข ความเจริญพัฒนามาสู่วัดและชุมชนสังคมประเทศชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิเคราะห์ประโยชน์เกี่ยวเนื่องในคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท
2. ควรศึกษาบทบาทพระสงฆ์ในระดับต่าง ๆ
3. ควรศึกษาการเจริญภาวนาของประชาชนในสถานการณ์ต่าง

เอกสารอ้างอิง

- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2535.
- _____. **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539.
- กองศาสนศึกษา กรมการศาสนา. **แบบประเมินผล อ.บ.ต. ฝ่ายเผยแผ่พระพุทธศาสนา กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2525.
- กาญจน์ เรืองมนตรี. **งานบริหารการศึกษาสัมพันธ์**. มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545.
- กรมสุขภาพจิต. **คุณเข้าใจผู้อื่นแค่ไหน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2563.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). **พุทธศาสนากับสังคมปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด คิวพรการพิมพ์, 2513.
- สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและธนาคารพัฒนาเอเชีย. “การประเมินผลกระทบรวมด้านเศรษฐกิจและสังคมของโรคโควิด-19 ในประเทศไทย”. **รายงานวิจัย**. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563.

